

MUZNX03I694Z

MĚSTSKÝ ÚŘAD ZNOJMO

Odbor školství, kultury a památkové péče

Obroková 1/12, sídlo nám. Armády 1213/8, 669 02 Znojmo

SPIS. ZN.:	SMUZN/23507/2025/SKP/Nek
Č. J.:	MUZN 157614/2025
POVĚŘENÁ ÚŘEDNÍ OSOBA:	Ing. Eva Nekulová
TEL.:	515 216 578
E-MAIL:	eva.nekulova@muznojmo.cz
MOB.:	739 389 073

DATUM: 15.7.2025

ZÁVAZNÉ STANOVISKO č. 222/2025

Městský úřad Znojmo – odbor školství, kultury a památkové péče (dále „SKP“), jako věcně a místně příslušný správní orgán dle § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále „památkový zákon“), a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále „správní řád“), vydává na základě žádosti, kterou dne 3.6.2025 podalo Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2, a dle předložené dokumentace: *Technická zpráva, Situace, Půdorys řešeného úseku - návrh sanace, Půdorys řešeného úseku - návrh rozsahu lešení, Axonometrické pohledy, Ing. Aleš Čeleda, 5/2025*, ve věci nemovitosti ve vlastnictví: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2, **podle § 14 odst. 1** památkového zákona toto

závazné stanovisko:

Cornštejn, zřícenina hradu, oprava (statická sanace) starého paláce - havarijní stav, na pozemku st. p. 68 v katastrálním území Bítov, okres Znojmo, kraj Jihomoravský, nemovité kulturní památky hrad Cornštejn, zřícenina, evidované v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstříkovým číslem 44978 / 7-6206, na území Krajinné památkové zóny Vranovsko-Bítovsko, rejstříkové číslo 2392, dle předložené výše uvedené dokumentace, se podle § 14 odst. 3 památkového zákona považuje z hlediska státní památkové péče za **přípustné za splnění následujících podmínek** stanovených v souladu s § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, které zajistí vlastník:

1. Rozsah oprav originálních konstrukcí bude stanoven po postavení lešení a bude proveden podle již schváleného principu vycházejícího ze závazného stanoviska č. 78/2021
2. Před zahájením stavebních a udržovacích prací na předmětném objektu bude investorem svolána kontrolní prohlídka stavby, na kterou budou pozváni zástupci odborné organizace státní památkové péče a orgánu státní památkové péče, bude dohodnut harmonogram dalších místních šetření za účelem sledování a kontroly prací.
3. Spárovací malta bude mít nižší pevnost (do 3,5 MPa).

Odůvodnění:

Toto závazné stanovisko je vydáváno na základě žádosti ze dne 3.6.2025. Podání učinil vlastník nemovitosti Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2.

Součástí podání byla výše uvedená dokumentace.

Žádost byla dále doložena zřizovací listinou k zastupování vlastníka.

SKP si opatřil výpis z katastru nemovitostí.

Účelem památkového zákona je chránit kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví, svědectví dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu. Zabezpečit zachování, ochranu, zpřístupňování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek.

Na skalnatém ostrohu asi 2,5 km severně od Bítova stojí rozsáhlé zříceniny hradu Cornštejna. Vnitřní hrad obsahuje nejstarší jádro stavby, které se skládá - vnitřní nádvoří protáhlé od západu k východu s obvodní hradební zdí s brankou v severní části (asi 30m dlouhé a 22m široké), hradba silná 1,6m na severní straně zachována do výšky někdejšího ochozu, na jižní straně zřícena. Východní palác je obdélník 20m dlouhý, 11m široký, ze tří stran jej uzavírá obvodní hradební zeď nádvoří, jeho zdivo dosahuje na východní straně dnes výšky asi 18m. Západní palác se schodištěm a kaplí: vlastní palác má tvar skoro pravidelného obdélníka 11m/16m a je přistavěn ke starší gotické zdi raně gotického hradu, má mimo suterén dvě zřícená patra (zdivo dosahuje dnes výšky asi 13m) v západní zdi jsou zbytky tří vysokých oken obdélných, čtvrté je ve středu zdi jižní, ve špaletách jsou ještě místy zachovány zbytky zapuštěných dřevěných latí. Vřetenové schodiště má čtvercový půdorys o straně 11m, stojí pouze obvodové zdi a je přistavěno ke kapli, se kterou je stejné výšky. Kaple má půdorys značně nepravidelný, vyplývající z ohybu ohradní zdi, k níž je přistavena. Vlastní prostor má pravoúhlý závěr, obrácený k severovýchodu, tam stával oltář, který byl osvětlen dvěma okny, jedno pravoúhlé, jedno velké v jihovýchodní zdi hrotité. Jižní věžové stavení: dvoupatrová skoro čtvercová budova, přistavěna k okružní zdi hradu. Dále je součástí vnitřního hradu stavení při východním paláci přistavěné k severní hradební zdi. Další součástí je okružní parkán s vloženou budovou v severní části a šijovým příkopem. Hrad má vyvinuté předhradí ještě dnes dobře patrné. Mezi ním a hradem je ve skále vylámaný příkop, široký asi 15m. Celá plocha předhradí je uzavřena hradební zdí a ještě zachována do značné výšky (asi 3-12m). Na západní straně je dosud zachován ochoz i s cimbuřím. Dále východní předsunuté opevnění v sedle mezi starým šijovým a nově vyhloubeným příčným příkopem se štítovou zdí, baštou a okrouhlou dělovou věží s přihrádkou. V celém objektu je ještě dnes patrných 7 přístupových bran, vedoucích postupně až do vnitřního nádvoří. Jako další součást hradu je opevnění na vrcholu hřebene nad nižším sedlem ostrohu s věží, valy a příkopy. Je zachováno v obvodovém zdivu čtvercové o půdorysných rozměrech 6,5m*6,5m, obvodní zeď v průměru silná asi 2m. Věž byla orientována k východu, odkud bylo možno očekávat nepřítele. Všechny popsané části hradu jsou stavěny z lomového kamene, tvořícího vrstvy. Časové, slohové a autorské určení: Jádro z počátku 14. století, přestavba v polovině 15. století, předsunuté opevnění z druhé poloviny 15. století, poslední stavební fáze asi v třicátých letech 16. století. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: Středověký hrad jedinečně posazený na ostrohu přímo nad jezerem Vranovské přehrady, ojedinělý doklad vzácně zachované postupně aplikované stavební opevňovací techny 15. století.

Jako podklad pro vydání závazného stanoviska si SKP v souladu s § 14 odst. 4 památkového zákona vyžádal písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, kterou je pro územní obvod Znojmo Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně (dále „NPÚ“). Vyjádření obdržel dne 27.6.2025 (č. j. NPU-371/49486/2025, Mgr. Zdeněk Čížmář) pod č. j. MUZN 139458/2025.

Ze skutečností uvedených ve vyjádření NPÚ vyplývá, že na základě prostudovaných podkladů, znalosti situace a splněním požadovaných podmínek, bude oprava starého paláce v souladu se zájmem ochrany kulturně historických hodnot památky. Záměr byl v průběhu předchozí stavební obnovy obvodové hradby a odstranění jejího havarijního stavu konzultován na místě; dále již předložená dokumentace konzultována nebyla.

Zdůvodnění NPÚ: V 70. letech 20. století proběhly na velké části hradního areálu tzv. konzervátorské práce, jež znemožnily na velmi dlouhou dobu jakékoli hlubší poznání o stavebně-historickém vývoji hradu.

Ad 1) Principy sanace a zabezpečení kamenného zdiva zříceniny hradu Cornštejna byly definovány podrobnými principy, které byly uplatňovány u větších stavebních akcí (vestavba sociálního zařízení, statické zabezpečení nového paláce, sanace opěrného pilíře páté brány či zpřístupnění hlásky předsunutého opevnění hradu). Pro úplnost zde citujeme část podmínek závazného stanoviska č. 78/2021, kde byly tyto principy zakotveny u jednotlivých podmínek:

„7. Všechny otvory i ty, které jsou dochovány pouze z částí, zůstanou ponechány ve stávající podobě (po okenních a dveřních ostěních, stropních trámech, konzolách lešení a ochozů i případné zbytky dřevěných nosníků).

8. Bude používána prodyšná malta vápenného nikoliv cementového charakteru. Barevnost malty bude přizpůsobena barevnosti malty okolního zdiva v místě, kde bude používána (převážně béžové). Nevhodná barevnost malty nebude maskována zašpiněním jiným materiálem. Zrnitost a zbarvení malty bude odpovídat

charakteru malty v okolí vysprávk. Pevnost spárovací malty bude nižší než pevnost spárovaného kamenného materiálu.

9. Přespárování zdiva nebude prováděno celoplošně, zajištěny budou jen nezbytné partie, kterým hrozí destrukce.

10. Povrch spárovací malty bude po zavadnutí zdrsňen a přizpůsoben povrchu dochované malty. Malta bude zapuštěna za líc zdiva jako u původního dochovaného zdiva.

11. Před zahájením prací budou provedeny vzorky malty, vyzdívek, doplňků, spárování, zpevňování apod. Vlastní oprava zdiva bude zahájena až po posouzení vzorků OŠKaPP.

12. V případě nezbytnosti injektování zdiva, případné použití kotevních trnů a dozdívk nadpraží otvorů bude požadováno zpracování statického posudku osvědčující nezbytnost těchto zásahů.

13. Před vyplnění trhlin nebo dutin po vyplavené maltě injektáží musí být provedena kontrola těsnosti zdiva a utěsnění jeho líce důkladným spárováním.

14. Budou respektovány a zůstanou zachovány pracovní spáry, ve kterých bylo zdivo po určitých vzdálenostech vyrovnáváno do přibližně vodorovné linie a také veškeré pozůstatky vývoje stavby – např. zazdívky, patky zřícených kleneb, otisky v omítce.

15. Dozdívky a přezdívky zdiva musí odpovídat tvaru zdiva původního se všemi jeho nepravidelnostmi a musí respektovat sklon původního zdiva. Dozdívání bude prováděno pouze v nejnútnejší míře (vyrovnání prohlubní, doplnění zdiva v zájmu jeho stability, dozdívk nedávno sesutého zdiva). Opticky bude navazovat na nepravidelnosti. Líc dozdívek nebude ustupovat od líce dochovaného zdiva.

16. Při opravě zdiva bude napodobeno zdění dle zachovalejšího úseku opravované zdi s původním způsobem zdění. Širší spáry budou vyplněny menšími úlomky kamene, tzv. šibry. Styčné spáry budou převazovány.

17. Pokud stav lícového zdiva dovoluje pouze přespárování zdiva, bude upřednostňováno přespárování před rozebráním původního zdiva a jeho přezdění.

18. Pro přezdění bude přednostně použito původní kamenivo osazené v původní poloze a na původním místě, nebo kamenivo nalezené v místě. “

Ad 2) Požadavek na svolávání kontrolních prohlídek má oporu v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zejména §§ 29 a 32, kde je stanoven dozor orgánu památkové péče a odborný dohled odborné organizace státní památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí usměrnění – upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní prohlídky lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

Ad 3) Požadavek vyplývá ze skutečnosti, že není v zájmu státní památkové péče opakovat chyby předchozích zásahů. Pro výplňové práce a dozdvání je možné použít maltu o navrhované pevnosti, v případě plošného spárování líce zdiva však není k podobnému kroku důvod. Spárovací malta musí být prokazatelně měkčí než originální materiál, a to tak aby ji v budoucnu bylo možné bez potíží odstranit bez poškození originálního zdiva. Spárovací hmota nesmí být hydrofobní.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturněhistorických hodnot:

Poslední vyhodnocení areálu zříceniny hradu Cornštejn a pochází z pera Jiřího Kacetla (Cornštejn, podyjská pevnost, Znojmo, 2011) a nejnověji kolektivu autorů v publikaci Cornštejn, příběh hradu (Znojmo, 2023), především v kapitole „Procházka staletími aneb Cornštejn pohledem stavební historie“ z pera Jany Mazačové a Terezy Pollákové.

Jihovýchodní, starý palác, je ve všech vyhodnoceních charakterizován jako nejstarší část hradu z průběhu 1. pol. 14. století. Budova paláce byla propojená s obvodovou hradbou o síle až 3 m. Suterén je tvořen sklepy s valenou klenbou, z části po nových odkryvech jsou vylámaný ve skalním masivu. Součástí je i objekt cisterny. Sanace, která proběhla v 70. letech 20. století, znehodnotila vnější výzor a výpovědní hodnotu zdiva plošně aplikovanými betonovými maltami, takže původní stav dochovaných zdív můžeme hodnotit podle starších fotografií uvedených ve výše zmíněné publikaci.

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu vyzval SKP dne 27.6.2025 účastníky řízení, k nahlédnutí do spisu za účelem uplatnění práv a oprávněných zájmů před vydáním závazného stanoviska do 10-ti dnů od obdržení výzvy. Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738 svého práva nevyužilo a nevzneslo žádné připomínky.

Na základě výše uvedeného došel SKP k závěru, že provedením sanačních prací uvedených v technické zprávě za splnění podmínek, které SKP stanovil ve výrokové části, bude zabráněno dalšímu rozvoji poruch konstrukcí hradebních stěn starého paláce, čímž dojde k zachování kulturně-historické hodnoty památky. Všechny výše stanovené podmínky vyplývají z povahy věci, neboť se již osvědčily v předchozích etapách statických oprav této kulturní památky.

Kontrolní prohlídky v průběhu provádění prací bude SKP vykonávat v rámci dozoru v souladu s § 29 odst. 2 pís. g) památkového zákona.

SKP upozorňuje na ustanovení § 23 odst. 2 památkového zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. V souladu s tímto ustanovením, dojde-li při výkopových pracích k archeologickému nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu AV ČR nebo nejbližšímu muzeu. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k nálezu.

Závazné stanovisko je vydáváno v souladu s vyjádřením NPÚ.

Poučení:

Toto závazné stanovisko je dle § 149 odst. 1 správního řádu úkonem učiněným na základě památkového zákona a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Jestliže bylo vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí stavební úřad další dokazování, ale v souladu s § 149 odst. 6 správního řádu žádost zamítne.

Proti závaznému stanovisku se nelze odvolat. Jeho obsah lze dle § 149 odst. 7 správního řádu napadnout v rámci odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu příslušného rozhodnout ve věci samé, pro které je toto závazné stanovisko podkladem vyhotoveným dotčeným orgánem.

Nezákonné závazné stanovisko vydané pro účely řízení podle stavebního zákona lze dle § 149 odst. 8 správního řádu zrušit nebo změnit příslušným nadřízeným správním orgánem správního orgánu, který závazné stanovisko vydal, tj. krajským úřadem, a to pouze v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno.

Zrušení nebo změna závazného stanoviska je v případě, že rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, již nabylo právní moci, důvodem obnovy řízení.

Ing. Eva Nekulová

referent památkové péče SKP

Obdrží: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2

Na vědomí: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, IČO 75032333, nám. Svobody 8, 601 54 Brno-město